

ÚVOD	5
PLANETA ZEMĚ A VZNIK ŽIVOTA NA ZEMI	8
Planeta Země	8
Vznik života na Zemi	9
ŽIVOT NA ZEMI	12
Projevy života	12
Podmínky života	14
Rozmanitost přírody	15
Vztahy mezi organismy	16
Jak zkoumáme přírodu. Mikroskop.	18
ZÁKLADNÍ STRUKTURA ŽIVOTA	20
Buňka – základní stavební a funkční jednotka	20
Rostlinná a živočišná buňka – srovnání	22
Jednobuněčné a mnohobuněčné organismy	24
PŘEHLED ORGANISMŮ	26
Soustava organismů – jak se v nich vyznat	26
Viry – „život“ bez buňky	28
Bakterie – nejstarší obyvatelé Země	30
Sinice – modrozelené bakterie	32
Houby – rostliny, nebo živočichové?	34
Lišejníky – průkopníci života	40
Řasy – stélkaté rostliny	42
Prvoci – jednobuněčné organismy	44
Žahavci – žahaví dravci	48
Ploštěnci – živočichové s plochým tělem	52
Hlístice – cizopasníci rostlin a živočichů	56
Měkkýši – živočichové s měkkým tělem	58
Plži	58
Mlži	60
Hlavonožci	61
Kroužkovci – článkovaní „červi“	63
Členovci – nejpočetnější skupina živočichů	66
Pavoukovci	67
Korýši	70
Vzdušnicovci	74
Mnohonožky	74
Stonožky	75
Hmyz	76
Rozmnožování hmyzu	78
Hmyz s proměnou nedokonalou	80
Vážky	80
Stejnokřídlí	81
Vši	83
Ploštice	83
Rovnokřídlí	85

Hmyz s proměnou dokonalou	86
Blechy	86
Sítokřídli	86
Motýli	88
Brouci	92
Dvoukřídli	96
Blanokřídli	99
Ostnokožci – „mořské hvězdy, kalichy a okurky“	102
ČLOVĚK A PŘÍRODA	104
Společenstvo organismů	104
Ekosystém	105
Jak člověk zasahuje do přírody	106
Vývoj zásahů člověka do přírody	107
Ochrana přírody	108
LABORATORNÍ PRÁCE	110
REJSTŘÍK POJMŮ	113
VÝSTUPY A KOMPETENCE	120